

Správa o výsledku kontroly plnenia opatrení z kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu určenými na zabezpečenie činnosti integrovaného záchranného systému

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2008, jej účelom bolo preveriť plnenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou NKÚ SR vykonanou v roku 2005 s osobitným zameraním na technické vybavenie zložiek integrovaného záchranného systému (ďalej len „IZS“) potrebné pre plnenie úloh záchranného systému.

Kontrolovaným subjektom bolo **Ministerstvo vnútra SR** (ďalej len „MV SR“).

V zmysle ustanovenia § 22 ods. 1 zákona č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NKÚ SR“) boli k vybraným bodom programu vyžiadané a zhodnotené doklady z nasledovných vybraných subjektov: **Obvodný úrad Trnava** (bývalý Krajský úrad Trnava), **Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Trnava** (ďalej len „KR HaZZ Trnava“), **Obvodný úrad Banská Bystrica** (bývalý Krajský úrad Banská Bystrica), **Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Banská Bystrica** (ďalej len „KR HaZZ Banská Bystrica“) a **Horská záchranná služba Poprad**.

Predmetom kontroly bolo:

- plnenie prijatých opatrení z predchádzajúcej kontroly NKÚ SR a kontrola úloh prijatých na budovanie IZS
- financovanie IZS
- správa a ochrana vybraného majetku štátu v užívaní zložiek IZS

Kontrola bola vykonaná v čase od 20.10.2008 do 19.12.2008 na MV SR za obdobie rokov 2005 - 2007 a do 30.06.2008.

1. Plnenie prijatých opatrení z predchádzajúcej kontroly NKÚ SR a kontrola úloh prijatých na budovanie IZS

V roku 2005 vykonal NKÚ SR kontrolu hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu určenými na zabezpečenie činnosti integrovaného záchranného systému za 2. polrok 2002, roky 2003 a 2004. Subjektmi kontroly boli: MV SR, krajské úrady v Trnave a v Banskej Bystrici, KR HaZZ v Trnave a v Banskej Bystrici a Horská záchranná služba

Poprad. Na základe tejto kontroly prijali jednotlivé kontrolované subjekty opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Správu o plnení, resp. splnení prijatých opatrení kontrolované subjekty zaslali v dohodnutých termínoch na NKÚ SR.

Celkom bolo kontrolovanými subjektmi prijatých 36 opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov. Z toho bolo na základe vyžiadaných dokladov v zmysle zákona o NKÚ SR vyhodnotených 28 opatrení ako splnených, 6 opatrení sa plní priebežne a 2 opatrenia nebolo možné vyhodnotiť pre ich neaktuálnosť.

Od nadobudnutia účinnosti zákona č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme (ďalej len „zákon o IZS“) bolo ťažisko úloh súvisiacich s jeho budovaním v kompetencii jednotlivých krajských úradov, ktoré boli k 30.09.2007 zrušené a od 01.10.2007 budovanie IZS prebrali obvodné úrady so sídlom v kraji. Ich koordináciu zabezpečoval Úrad civilnej ochrany MV SR, ktorý sa po organizačných zmenách k 01.09.2007 transformoval na Sekciu krízového manažmentu a civilnej ochrany MV SR (ďalej len „sekcia KMCO MV SR“).

Uznesením vlády SR č. 103/2006 bola schválená „Konceptia organizácie a rozvoja integrovaného záchranného systému do roku 2010“ (ďalej len „konceptia IZS“) a MV SR boli uložené úlohy súvisiace s budovaním IZS.

Schválená konceptia IZS stanovila pre MV SR a Ministerstvo zdravotníctva SR (ďalej len „MZ SR“) úlohu dobudovať jednotnú štruktúru IZS a jeho plynulý rozvoj v dvoch etapách, t.j. do roku 2007 a do roku 2010. V prvej etape do roku 2007 bolo stanovené ukončiť budovanie koordinačných stredísk IZS a komunikačnej a informačnej infraštruktúry.

V druhej etape do roku 2010 bude kladený dôraz na zdokonaľovanie výkonu činnosti koordinačných stredísk a skvalitňovanie komunikačnej a informačnej infraštruktúry.

Pre roky 2006 a 2007 bolo navrhnuté riešenie týchto úloh:

- dobudovať štruktúralne a organizačné väzby IZS v rámci kraja,
- dobudovať komunikačnú a informačnú infraštruktúru IZS vrátane dobudovania koordinačných stredísk,
- vybudovať školskú a výcvikovú základňu, zabezpečiť jednotnú odbornú prípravu záchranných zložiek IZS, ako aj odbornej jazykovej prípravy operátorov, vrátane zabezpečenia informovanosti verejnosti o činnosti IZS,
- navrhnúť perspektívu rozvoja IZS pre obdobie rokov 2008 – 2010.

Správa o plnení úloh vyplývajúcich z koncepcie IZS bola predložená na rokovanie vlády SR v decembri 2007, v ktorej bol zhodnotený dosiahnutý stav budovania IZS za obdobie od schválenia koncepcie do 30.06.2007.

Kontrolou plnenia prijatých úloh súvisiacich s budovaním IZS vyplývajúcich z citovaného uznesenia vlády SR, boli zistené niektoré nedostatky v preškolení operátorov koordinačných stredísk z dôvodu vykazovaných porúch na novom systéme Coord Com™ a chýbajúcej reálnej databázy, ktoré boli do konca roka 2007 odstránené.

Systém Coord Com™ predstavuje komplexný informačný systém prispôsobený špecifickým požiadavkám IZS v SR. Systém Coord Com™ integruje funkcie pre telefonickú, rádiovú, dátovú komunikáciu pri prijíme a spracovaní tiesňového volania.

Ďalej bolo zistené, že nebol dodržaný termín ukončenia I. etapy, nakoľko došlo k pozastaveniu prác na dodaní diela zo strany zhotoviteľa, z dôvodu preverovania dodržiavania

zákonného postupu pri verejnom obstarávaní rokovacím konaním bez zverejnenia na predmet diela na základe žiadosti o nápravu, ktorú podala jedna obchodná spoločnosť na Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „ÚVO“). Preverení podanej žiadosti o nápravu ÚVO nedal podnet na zrušenie zmluvy. Práce na dodaní diela boli obnovené koncom októbra 2006.

Napriek uvedeným nedostatkom bolo možné konštatovať, že dosiahnutými výsledkami v budovaní IZS boli do konca roka 2007 vytvorené predpoklady pre jeho ďalšie budovanie tak, ako boli navrhnuté v koncepcii IZS.

Hlavným cieľom rozvoja IZS do roku 2010 bude dosiahnuť vyššiu kvalitu a rýchlejšiu reakciu záchranných zložiek pri vybavovaní tiesňového volania. Medzi rozvojové zámery IZS patrí zálohovanie pracovísk koordinačných stredísk tak, aby bol zabezpečený príjem tiesňového volania na linku 112 a činnosť koordinačného strediska aj z iného miesta v prípade jeho vyradenia z prevádzky z akéhokoľvek dôvodu.

V oblasti skvalitňovania automatického systému podpory riadenia a prenosu informácií bolo navrhnuté, aby bolo možné v budúcnosti súbežne so zvýšením prenosových rýchlostí objemu dát a informácií zavedenia globálneho pozičného systému (GPS) pre záchranné zložky IZS s možnosťou využívania video prenosu aktuálnej situácie na mieste zásahu. V tejto súvislosti bolo navrhnuté vytvoriť podmienky pre zavedenie celoeurópskeho tiesňového volania, v súlade s oznámením Komisie európskych spoločenstiev, ktorým sa pre členské štáty navrhuje spustiť úplnú celoeurópsku službu, lokalizovať havarované dopravné prostriedky na cestných komunikáciách prostredníctvom eCall systému. Podporu riadenia a koordinácie činnosti záchranných zložiek na mieste zásahu bolo navrhnuté riešiť mobilným dispečerským pracoviskom operátora. Mobilné pracovisko sa bude využívať hlavne pri riešení krízových situácií.

Do roku 2010 bolo navrhnuté aj rozšírenie činnosti koordinačných stredísk smerom ku kontinuálnemu monitorovaniu prepráv nebezpečných látok na území SR, ktoré sa v súčasnosti rieši vo výskumnom ústave. Technické zázemie koordinačného strediska v budúcnosti umožní aj využívanie ďalších služieb, napr. psychologickú a poradenskú službu pri ohrození života, zdravia a iných stresových situácií, informačné služby pre obyvateľstvo pri vzniku krízových situácií alebo mimoriadnych udalostí.

2. Financovanie IZS

Kontrola bola zameraná na dodržiavanie ustanovení zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“), zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), ako aj ďalších súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov.

Bolo zistené, že na budovanie I. etapy IZS boli v rokoch 2005 – 1. polrok 2008 čerpané finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu v sume 78 937 tis. Sk. Ska mimorozpočtové finančné prostriedky prijaté z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vo výške 8 % poistného v sume 419 514 tis. Sk. Spolu bolo za I. etapu budovania IZS čerpaných 498 451 tis. Sk.

Kontrolou predložených dokladov nebolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách, zákona o účtovníctve a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

V zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona o IZS „*za priestupku na úseku integrovaného záchranného systému dopustí ten, kto zneužije linku tiesňového volania tým, že úmyselne vyžiada poskytnutie pomoci, ktorá nebola potrebná, alebo úmyselne blokuje linku tiesňového volania*“ a podľa ustanovenia ods. 2 cit. zákona „*za priestupok podľa ods. 1) môže obvodný úrad uložiť pokutu do výšky 50 000,- Sk.*“

Kontrolou bolo zistené, že len jedno koordinačné stredisko v roku 2005 uložilo pokutu v rámci priestupkového konania dvom fyzickým osobám za zneužívanie linky tiesňového volania 112. Vzhľadom k tomu, že išlo o osoby sociálne odkázané a nebolo možné z tohto dôvodu pokutu vymôcť, v roku 2008 bolo od ďalšieho vymáhania pokuty upustené.

Od roku 2005 všetky koordinačné strediská vykazujú vysoké percentá neoprávnených volaní: napr. v roku 2006 bolo na jednom koordinačnom stredisku zaznamenaných 1 031 198 hovorov, z ktorých bolo 97,73 % neopodstatnených a v roku 2007 bolo z celkových 1 017 509 volaní 95,88 % neopodstatnených.

Z uvedeného vyplýva, že aj napriek uvedeným vysokým percentám neoprávnených volaní, **koordinačné strediská IZS nevyužívajú sankčné opatrenia v zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 a 2 zákona o IZS.**

3. Správa a ochrana majetku štátu v užívaní zložiek IZS

Kontrolou bolo zistené, že dodaná nová technológia a materiál (ďalej len „majetok IZS“) bol vedený na účte nedokončených investícií na sekcii KMCO MV SR. Po ukončení a odovzdaní celého diela bude majetok IZS zaúčtovaný do majetku MV SR a následne bude tento majetok zmluvami o výpožičke daný do užívania jednotlivým užívateľom – rozpočtovým organizáciám MV SR, MZ SR a Banskej záchranej službe.

Kontrolou majetku štátu neboli zistené porušenia príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Záver

Predmetom kontroly bolo preveriť plnenie prijatých opatrení z predchádzajúcej kontroly NKÚ SR a plnenie prijatých úloh na budovanie integrovaného záchranného systému, analyzovať čerpanie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a finančných prostriedkov pridelených z povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel, zhodnotiť správu a ochranu vybraného majetku štátu, ktorý bol obstaraný pre potreby integrovaného záchranného systému v užívaní jednotlivých koordinačných stredísk

Celkom bolo kontrolovanými subjektmi prijatých 36 opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov. Z toho bolo na základe vyžiadaných dokladov v zmysle zákona o NKÚ SR vyhodnotených 28 opatrení ako splnených, 6 opatrení sa plní priebežne a 2 opatrenia nebolo možné vyhodnotiť pre ich neaktuálnosť.

Uznesením vlády SR č. 103/2006 bola schválená koncepcia IZS, kde boli MV SR uložené úlohy súvisiace s budovaním IZS.

Schválená koncepcia IZS stanovila pre MV SR a MZ SR úlohu dobudovať jednotnú štruktúru IZS a jeho plynulý rozvoj v dvoch etapách, t.j. do roku 2007 a do roku 2010.

V prvej etape do roku 2007 bolo stanovené ukončiť budovanie koordinačných stredísk IZS

a komunikačnej a informačnej infraštruktúry.

V druhej etape do roku 2010 bude kladený dôraz na zdokonaľovanie výkonu činnosti koordinačných stredísk a skvalitňovanie komunikačnej a informačnej infraštruktúry.

Kontrolou boli zistené nedostatky týkajúce sa realizácie niektorých dodávok, ktoré spôsobili nedodržanie pôvodného termínu ukončenia budovania integrovaného záchranného systému, t.j. do 30.06.2007. Tieto nedostatky boli odstránené v termíne do konca roka 2007.

Napriek zisteným nedostatkom bolo možné konštatovať, že dosiahnutými výsledkami v budovaní IZS boli do konca roka 2007 vytvorené predpoklady pre jeho ďalšie budovanie tak, ako boli navrhnuté v koncepcii IZS.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnym zástupcom MV SR. Na odstránenie zistených nedostatkov boli prijaté konkrétne opatrenia, ktoré vytvárajú predpoklady pre riešenie zistených problémov.

Správa o výsledku kontroly bola zaslaná predsedovi vlády SR, Výboru Národnej rady SR pre financie, rozpočet a menu a Výboru Národnej rady SR pre obranu a bezpečnosť.